

LAHDEN AMMATTIKORKEAKOULU
Lahti University of Applied Sciences

LAHDEN AMMATTIKORKEAKOULUN MATKAILUN ALAN YRITYSYHTEISTYÖN KEHITTÄMINEN PÄIJÄT-HÄMEESSÄ

LAHDEN
AMMATTIKORKEAKOULU
Matkailun ala
Matkailun koulutusohjelma
Tapahtumamatkailu
Opinnäytetyö
Syksy 2013
Mika Mäkelä

Lahden ammattikorkeakoulu
Matkailun Koulutusohjelma

MÄKELÄ, MIKA:

Lahden ammattikorkeakoulun matkailun
alan yritys yhteistyön kehittäminen Päijät-
Hämeessä

Tapahtumamatkailun opinnäytetyö, 29 sivua, 2 liitesivua

Syksy/2013

TIIVISTELMÄ

Tämän tutkimuksellisen opinnäytetyön tarkoitus on kartoittaa ja kehittää Lahden ammattikorkeakoulun matkailun alan yritys yhteistyötä Päijät-Hämeen alueella toimivien matkailualan yritysten kanssa. Opinnäytetyön teoriaosuudessa käsitellään aluekehitystä, yritys yhteistyötä ja oppimisympäristöä. Teemoihin perehdytään ensin niiden yleisessä merkityksessä ja sen jälkeen osana ammattikorkeakoulun toimintaa.

Opinnäytetyön empiirisessä osiossa selvitetään teemahaastatteluiden avulla yritys yhteistyön nykyistä tilaa ja miten se palvelee kutakin osapuolta, sekä miten yhteistyötä tulisi kehittää paremmaksi. Tulosten mukaan yritys yhteistyötä tehdään nykyään työharjoitteluiden, kurssiprojektien ja opinnäytetyön toimeksiantojen muodossa. Yhteistyön suurimmat haasteet ovat resurssien puute, sekä heikko kommunikointi yritysten ja koulun välillä.

Tulevaisuuden yritys yhteistyössä on keskityttävä kumppanuuksien jatkuvuuteen ja kehitettävä uusia työkaluja yhteistyön tukemiseen. Yhteistyöprojekteja on hankkeellistettava enemmän resurssipulan helpottamiseksi. Tulevan yhteistyön perustana tulisi toimia koulun ja yritysten yhteinen verkkoalusta, jonne dokumentoitaisiin aiempien yhteistyöprojektien tulokset ja tärkeää taustatietoa yhteistyöyrityksistä opettajien hyödynnettäväksi. Lisäksi yrittäjät voisivat alustan kautta olla yhteyksissä opettajiin ja opiskelijoihin, ilmoittautua yrityskoulutuksiin ja ilmoittaa uusista kehityshankkeistaan.

Asiasanat: Aluekehitys, yritys yhteistyö, oppimisympäristö, Päijät-Häme

Lahti University of Applied Sciences

Degree Programme in Tourism and Hospitality

MÄKELÄ, MIKA:

Developing the corporate co-operation
between the Lahti University of Applied
Sciences Faculty of Tourism and
Hospitality and tourism companies of the
Päijät-Häme region

Bachelor's Thesis in event tourism

29 pages, 2 pages of appendices

Autumn/2013

ABSTRACT

The aim of this thesis is to examine and develop the corporate co-operation between the Lahti University of Applied Sciences Faculty of Tourism and Hospitality and the tourism companies of the Päijät-Häme region. The theoretical part of the thesis discusses the terms regional development, corporate co-operation and learning environment. The terms are first approached on a general level and then discussed as a part of the activities of a university of applied sciences.

The empirical part of the thesis uses the results of a series of theme interviews to examine the current state of corporate co-operation, how it serves each party and how it should be developed. According to the results the current forms of corporate co-operation are internships, course related projects and theses. The biggest challenges of the co-operation are having a lack of resources and weak communication between the university and the corporate partners.

The future corporate co-operation of the Faculty of Tourism and Hospitality will focus on the continuity of corporate partnerships and new tools will be created to support it. External funding will be actively sought to increase resources. The main tool for the parties will be an interactive online platform. The platform will be used as a storage unit for the results of earlier projects and contain important information about the corporate partners for the teachers to utilize. In addition the corporate partners can be in contact with students and teachers and sign up for training sessions.

Key words: Regional development, corporate cooperation, learning environment, Päijät-Häme

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	1
1.1	Tavoitteet ja työn taustaa	1
1.2	Toimeksiantajan esittely	2
2	ALUEKEHITYS JA YRITYSYHTEISTYÖ	3
2.1	Aluekehitys	3
2.2	Ammattikorkeakoulu aluekehittäjänä	4
2.3	Lahden ammattikorkeakoulu aluekehittäjänä	5
2.4	Yritysyhteistyö	6
2.5	AMK-yritysyhteistyö ammatillisen asiantuntijuuden kehittäjänä	7
2.5.1	Opinnäytetyö	7
2.5.2	Opettajien työelämäyhteydet	8
2.6	Yritysyhteistyö Lahden ammattikorkeakoulun matkailun alalla	8
2.6.1	Työharjoittelujaksot	9
2.6.2	Opinnäytetyö	9
2.6.3	Tutkimus- ja kehitystyö	10
3	OPPIMISYMPÄRISTÖ	12
3.1	Oppimisympäristön määrittely	12
3.2	Oppimisympäristö osana Lahden ammattikorkeakoulun pedagogista strategiaa	12
3.3	Tulevaisuuden LAMK-kampus	13
4	OPINNÄYTETYÖPROSESSI	14
4.1	Kvalitatiivinen tutkimusmenetelmä	14
4.2	Haastattelututkimus	14
4.3	Haastattelujen taustat	15
4.4	Haastateltavien esittely	16
5	YRITYSHAASTATTELUIDEN TULOKSET	18
5.1	Yritysyhteistyön taustat ja nykyinen tilanne	18
5.2	Yrittäjien kehitysehdotukset yhteistyöhön	19
5.3	Tulevaisuuden yhteistyömuodot ja osaaminen	19
5.4	Strateginen yhteistyö ja kampusnäkyvyys	20
6	LEHTORIN HAASTATTELUN TULOKSET	21
6.1	Yhteistyön merkitys, osapuolten tehtävät ja yritysten valintakriteerit	21

6.2	Opiskelijan ja koulun yhteistyöstä saama hyöty	22
6.3	Yhteistyön haasteet, strategisuus ja tulevaisuus	22
6.4	Ratkaisut yrittäjien kokemiin haasteisiin	23
7	YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET	25
7.1	Johtopäätökset	25
7.2	Kehittämisehdotukset	26
	LÄHTEET	29
	LIITTEET	32

1 JOHDANTO

1.1 Tavoitteet ja työn taustaa

Opinnäytetyön tavoitteena on kartoittaa ja kehittää Lahden ammattikorkeakoulun matkailun alan ja Päijät-Hämeen alueen matkailun alan yritysten välisen yritys yhteistyön toimivuutta. Erilaiset yrityksen ja koulun väliset yhteistyömuodot ovat tärkeä osa opiskelijoiden ammatillista kasvua ja voivat parhaimmillaan avata ovia työelämään. Lahden ammattikorkeakoulun matkailun alan opinto-opas määrittelee yritys yhteistyölle selkeän roolin restonomin asiantuntijuuden rakentamisessa.

Restonomi on matkailualan ammattilainen, jolla on kokonaiskäsitys matkailun toimintakentästä, toimijoista ja toimintaperiaatteista. Restonomi ymmärtää matkailun kasvavan taloudellisen merkityksen ja alan kansainvälisyyden mukana tuomat mahdollisuudet. Hän osaa rakentaa kannattavia, toimivia ja eri asiakasryhmien tarpeet huomioivia tuotteita ja tapahtumia. Yritys yhteistyö osana koulutusta erilaisten projektien ja työharjoittelujaksojen muodossa auttaa opiskelijaa ymmärtämään matkailun alalle ominaisen verkostoitumisen merkityksen. (Lahden ammattikorkeakoulu 2012a, 2-3)

Opiskelu ja oppimisympäristö ovat kehittymässä koko ajan kauemmas perinteisestä luokkatilaan sidotusta opettajakeskeisestä opetuksesta enemmän yksilön ja työelämän tarpeet huomioivaksi. Pystyäkseen vastaamaan tämän muutoksen tuomiin haasteisiin on ammattikorkeakoululla oltava tiivis ja tehokas yhteys lähialueensa elinkeinoelämään.

Opinnäytetyön päätutkimusongelma on, miten yritys yhteistyötä tulisi kehittää muotoon, joka palvelee mahdollisimman hyvin sekä Lahden ammattikorkeakoulun matkailun alaa että sen kanssa yhteistyötä tekeviä yrityksiä. Ongelman ratkaisua varten tuli selvittää, mikä yritys yhteistyön nykytila on ja miten se kutakin osapuolta tällä hetkellä palvelee, nämä kysymykset ovat opinnäytetyön alatutkimusongelmat.

1.2 Toimeksiantajan esittely

Opinnäytetyön toimeksiantajana toimii Lahden tiede- ja yrityspuisto Oy:n toteuttama EU-rahoitteinen Lahden innovaatiokeskittymähanke. Sen tavoitteena on Lahteen sijoittuvan kansainvälisen innovaatiokeskittymän kautta tuottaa Päijät-Hämeeseen uusia yrityksiä ja työpaikkoja, jotka noudattavat EU 2020 -strategian mukaista kestävää talouskasvua. Hankkeen varsinaiset kohderyhmät ovat Lahden seudun innovaatioketjun yksityiset ja julkiset toimijat. Lisäksi hankkeen välillisiä kohderyhmiä ovat muut innovaatiokeskittymän kasvua ja kehittymistä tukevat osaamisohjaukset yritykset. (RR-tietopalvelu 2012)

Hankkeessa toimitaan aktiivisesti asiakaskentässä, minkä seurauksena asiakkuuksia toivotaan löytyvän myös muun tyyppisiin kohteisiin kuin toimisto- ja tutkimusympäristöihin eli tulokset tulisivat suuntautumaan kaikkialle Päijät-Hämeessä. Hankkeen toteuttavat virallisina partnereina Lahden tiede- ja yrityspuisto Oy, Helsingin yliopisto (HY), Lahden ammattikorkeakoulu (LAMK) ja Lappeenrannan teknillinen yliopisto (LUT). Lisäksi hankkeen valmistelussa ovat aktiivisesti mukana Aalto yliopisto ja Tampereen teknillinen yliopisto. (Lahden innovaatiokeskittymä 2012)

Hanke koostuu kolmesta työpaketista:

1. Lahden ammattikorkeakoulun käyttäjälähtöisen oppimisympäristön määrittely
2. HY:n, Aallon ja LAMK:n yhteisen laboratoriomallin luominen
3. Projektin yritysyhteistyö, innovaatioperusta, johtaminen ja tiedotus.

Opinnäytetyön tarkoitus on tukea ensimmäistä ja kolmatta työpakettia antamalla niiden työkaluksi vartenotettavaa tutkimusaineistoa.

2 ALUEKEHITYS JA YRITYSYHTEISTYÖ

Tässä luvussa käsittelen ammattikorkeakoulun tehtävää aluekehittäjänä ja yritysyhteistyön roolia työelämälähtöisessä asiantuntijoiden koulutuksessa. Kolme ensimmäistä alalukua käsittelevät aluekehitystä yleisenä käsitteenä, osana ammattikorkeakoulujen tehtävää ja merkitystä LAMK:n toiminnassa. Kolme viimeistä alalukua keskittyvät yritysyhteistyön merkitykseen käsitteenä, millainen rooli sillä on osana koulutusta ammattikorkeakouluissa yleensä ja LAMK matkailun alalla.

2.1 Aluekehitys

Aluekehitys voidaan nähdä yleisenä pyrkimyksenä vähentää alueiden välistä eriarvoisuutta tukemalla niiden taloudellista toimintaa esimerkiksi työllistämiskeinoin ja varallisuuden jakamisella (OECD 2013). Euroopan Unionin aluepolitiikalla on kolme kehityskohdetta: alueellinen tasa-arvoisuus, alueellinen kilpailukyky ja työllisyys, ja eurooppalainen alueellinen yhteistyö (EU 2013).

Alueellisen tasa-arvoisuuden parantamisella pyritään vähentämään eriarvoisuutta auttamalla alueita, joiden bruttokansantuote on alle 75% koko EU:n bruttokansantuotteesta. Tavoitteeseen pyritään mm. parantamalla infrastruktuuria, auttamalla yrityksiä, koulutuksella ja työllistämisellä. Alueellista kilpailukykyä ja työllisyyttä pyritään kehittämään parantamalla kilpailukykyä, sekä tekemällä alueista vetovoimaisempia yrityksille ja sijoittajille. Tavoitteena on luoda koko EU:n kattava taloudellinen kasvu ja samalla rohkaista tasapainoisempaan kehitykseen kitkemällä vielä jäljellä olevaa köyhyyttä. Alueellisen yhteistyön kehittämisen tavoitteena on rohkaista niin alueellisten kuin valtiollisten rajojen välisen yhteistyön parantamiseen. (EU 2013.)

2.2 Ammattikorkeakoulu aluekehittäjänä

Ammattikorkeakoululaki velvoittaa ammattikorkeakouluja toimimaan tiiviissä yhteistyössä yritysten kanssa ja osallistumaan oman toiminta-alueensa aluekehitykseen.

Ammattikorkeakoulun tehtävänä on antaa työelämän ja sen kehittämisen vaatimuksiin sekä tutkimukseen, taiteellisiin ja sivistyksellisiin lähtökohtiin perustuvaa korkeakouluopetusta ammatillisiin asiantuntijatehtäviin, tukea yksilön ammatillista kasvua ja harjoittaa ammattikorkeakouluopetusta palvelevaa sekä työelämää ja aluekehitystä tukevaa ja alueen elinkeinorakenteen huomioon ottavaa soveltavaa tutkimus- ja kehitystyötä sekä taiteellista toimintaa (Ammattikorkeakoululaki 564/2009,4§).

Ammattikorkeakoulun tulee tehtäviään suorittaessaan olla erityisesti omalla alueellaan yhteistyössä elinkeino- ja muun työelämän sekä suomalaisten ja ulkomaisten korkeakoulujen samoin kuin muiden oppilaitosten kanssa (Ammattikorkeakoululaki 5§).

Ammattikorkeakoulujen perustusprosessissa kiinnitetään huomiota erityisesti alueelliseen koulutuskysyntään, joka lähtee opiskelijoiden ja työelämän tarpeista. Vuorovaikutus ammattikorkeakoulujen ja alueen välillä ei kuitenkaan ole pelkästään koulutusyhteistyötä. Aluevaikutuksen kannalta tärkeä tehtäväala on alueella sijaitsevien yritysten ja muiden organisaatioiden toiminnan kehittämiseen kohdentuva tutkimus- ja kehittämistoiminta. Ammattikorkeakoulut voivat olla merkittävä alueellinen tuki yritysten tuotekehittelyssä ja toimintaprosessien laadullisessa kehittämisessä. Yhdistämällä voimavaransa tiedekorkeakoulujen kanssa ammattikorkeakoulujen tuottamasta lisäarvosta voidaan synergiaetujen kautta saada entistäkin vaikuttavampaa. (Lyytinen 2002, 21.)

Erittäin tärkeä ammattikorkeakoulun rooli aluekehittäjänä on alueilla, joilla ei ole omaa yliopistoa. Näillä alueilla ammattikorkeakoulu vastaa lähes yksin toiminta-alueensa korkeakoulutuksen tarpeesta, jolloin sen toiminnalla on myös suuri aluekehityksellinen vaikutus. Koulutuksen lisäksi ammattikorkeakoulut pystyvät vaikuttamaan myös alueensa imagoon ja vetovoimaan esimerkiksi sijoittajien keskuudessa. (Marttila & Niemonen 2004.)

Parhaimmillaan ammattikorkeakoulu voi koota ja aktivoida yrityksiä toimimaan yhteisesti jonkin toimialan tai alueen hyväksi, eli toimia ikään kuin veturina eri toimialojen sisäisille ja alueellisille hankkeille. Ammattikorkeakoulu voidaan nähdä puolueettomana toimijana, jolla on projektin johtamista varten tarvittavaa kokemusta erilaisten rahoitusvaihtoehtojen kartoittamisesta ja hakemisesta, sekä hallinnollisten asioiden ja käytännön järjestelyjen hoitamisesta. (Marttila & Niemonen 2004.)

2.3 Lahden ammattikorkeakoulu aluekehittäjänä

Lahden ammattikorkeakoulun ensisijainen toiminnallinen vaikuttavuusalue on Päijät-Häme, joka käsittää 12 kuntaa ja 200 000 asukasta. Puolet koulun uusista opiskelijoista tulee tältä alueelta ja myös yli puolet koulusta valmistuneista työllistyy alueen yrityksiin ja julkiselle sektorille. (Väänänen & Starckjohann 2013, 6.) LAMK:n aluevaikutustyössä ensisijalla ovat käytännön intressit ja asiakkaan tarpeet, sekä opiskelijoille näin tarjoutuvat oppimismahdollisuudet. Se toimii vaikuttajana alueensa kilpailukyvyyn ja hyvinvoinnin parantamisessa tuottamalla ennakoivasti ja tuloksellisesti korkeakoulututettuja asiantuntijoita ja toimijoita työelämään, sekä alueen osaamista uudistamalla. Tämä vaikuttaminen on rakennettu neljän peruspilarin varaan:

1. Tuloksellinen johtaminen
2. Korkeakoulupedagogiikan edelläkävijyys
3. Strateginen kansainvälistymisen vahvistaminen
4. Terve taloudellinen tilanne

Toiminnan johtamisen ja organisoinnin kautta edistetään innovaatioympäristöjen monikantaisen toimintamallin syntyä. Erityisen tärkeää on kehittää aktiivisia ja kiinteitä kumppanuuksia toimintaympäristön kanssa. (Väänänen & Starckjohann 2013, 6.) LAMK matkailun ala onkin tiivissä hankeyhteistyössä maaseudun kehittäjänä Lahti Travelin kanssa (Hiltunen & Sinivuori 2010, 21).

LAMKn opiskelijoiden rooli alueellisessa vaikuttavuudessa toteutuu yhteistyössä, joka perustuu monitoimijuuteen ja vastavuoroiseen kumppanuuteen. Yhteistyössä

ovat mukana ammattikorkeakoulun opiskelijat ja opettajat, elinkeinoelämä, kunnat, järjestöt, sekä muut koulutus-, tutkimus- ja kehittämisorganisaatiot. Tällaisen oppimiskumppanuuteen perustuvan toiminnan periaatteita ovat verkostomaisuus, vastavuoroisuus, reflektiivisyys, dialogisuus ja yhteisöllinen tiedonmuodostus. Tiedonmuodostaminen nähdään kumppanuudessa yhteisöllisenä prosessina, jossa opettajat, tutkijat ja opiskelijat yhdessä luovat uusia työkäytäntöjä ja oppimiskokemuksia. (Väänänen & Starckjohann 2013, 9.)

2.4 Yritysyhteistyö

Stählen ja Laenton (2008,81) mukaan yritysyhteistyö voidaan jakaa operatiiviseen, taktiseen ja strategiseen kumppanuuteen. Opinnäytetyössä käsittelen kuitenkin vain operatiivista ja strategista kumppanuutta, joten tässä kappaleessa syvennyttään ainoastaan niihin. Operatiivisesta kumppanuudesta on kyse kun yhteistyö perustuu osto-myynti-tapahtumaan. Yhteistyö lähtee liikkeelle kahden toimijan omista tavoitteista ja intresseistä, jotka sopivat yhteistyökuvioon. Osapuolet toimivat yhdessä siten, että toinen niistä ottaa huolehtiakseen jonkin osan yhteistyökumppaninsa toiminnoista, myyden tälle omaa osaamistaan selkeän tuotteen tai palvelun muodossa. Ostettavien palveluiden tai tuotteiden tulee olla valmiita ja sellaisenaan kumppanin liiketoimintaan liitettäviä. Koska ostaja hyödyntää yhteistyössä vain toimittajan tuotantoresursseja, on yhteistyö usein hyvin pintapuolista ja lyhytkestoista. Yhteistyön tavoitteena on parantaa molempien osapuolten kustannustehokkuutta keskittämällä resurssit kummankin omaan ydinosaamiseensa. (Stähle & Laento 2000, 81,84-85.)

Strategisessa kumppanuudessa osapuolet yhdistävät omat tietokantansa tavoitteenaan saavuttaa molempia hyödyttävää merkittävää strategista etua. Koska yhteistyö edellyttää syvällistä oman tietopääoman jakamista yhteiseen käyttöön, kumppanit ovat todellisessa riippuvuussuhteessa. Tämän vuoksi kumppanuuksista kehittyi erittäin intensiivisiä, monimuotoisia ja luottamusta vaativia. Strateginen kumppanuus onkin kaikista herkin ja haavoittuvaisin yritysyhteistyön muoto, mutta samalla se voi myös antaa osapuolille kaikkein eniten lisäarvoa. Yhteistyön avulla osapuolet voivat päästä osaamisessaan ja tuottavuudessaan täysin uudelle tasolle. (Stähle & Laento 2000, 93-94.)

2.5 AMK-yritysyhteistyö ammatillisen asiantuntijuuden kehittäjänä

Yksi ammattikorkeakoulun tärkeimpiä tehtäviä on sen toimijoiden ammatillisen asiantuntijuuden kehittäminen, joka liittyy läheisesti opiskelijoiden ja opettajien työelämäyhteyksiin. Yleisimmät yhteistyömuodot ammattikorkeakoulujen ja työelämän toimijoiden välillä ovat opiskelijoiden työharjoittelu, opinnäytetyöt ja opettajien työelämäyhteydet. (Marttila, Kautonen, Niemonen & Von Bell 2004, 21.)

Työharjoittelu on pakollinen osa ammattikorkeakoulujen opinto-ohjelmaa, sen tarkoitus on ohjatusti perehdyttää opiskelija opintojensa kannalta keskeisiin työtehtäviin ja tietojen sekä taitojen käytännön soveltamiseen työelämässä (Korhonen, Mäkinen & Valkonen 2000, Marttilan et al. 2000, 21 mukaan). Harjoittelun tulee palvella opiskelijan opintoja, sekä edistää valmistumisen jälkeistä työllistymistä. Kestoltaan harjoittelun tulee olla vähintään 20 opintoviikkoa ja mikäli se suoritetaan opintojen loppuvaiheessa, on harjoittelu usein alalle tyypillinen kehitys- tai suunnitteluprojektiin osallistuminen tai sen toteuttaminen. Harjoittelupaikan hakeminen on pääasiassa opiskelijan vastuulla, mutta tarvittaessa koulu voi avustaa opiskelijaa haussa. (Lyytinen 1999, Marttilan et al. 2004, 21 mukaan.)

2.5.1 Opinnäytetyö

Ammattikorkeakoulun ensisijainen tehtävä on kouluttaa yhteiskunnan eri tehtäviin korkeatasoisia ammattilaisia ja asiantuntijoita (Marttila et al. 2004, 21).

Tietoyhteiskunnan asiantuntijan taidoissa yhdistyvät työn hyvä käytännön osaaminen ja työhön vaikuttavien syyseuraussuhteiden teoreettinen hallinta (Suomala 2003, Marttila et al. 2004, 21 mukaan). Opinnäytetyöllä on tässä suhteessa merkittävä asema, sillä tutkiva ajattelu- ja toimintatapa antavat edellytykset työn kehittämiseksi. Töiden tarkoitus on yleensä selvittää ratkaisuja käytännön ongelmiin, kehitystarpeisiin tai osaamisen kasvuun. Opinnäytetyö voi olla alasta ja aiheesta riippuen hyvin monimuotoinen, se voi olla esimerkiksi suunnittelu- ja kehityshanke tai toimia oppimateriaalina jonkin organisaation käyttöön. (Marttila et al. 2004, 21-2.)

Opinnäytetyöt ovat yksi ammattikorkeakoulun keskeisimpiä yhteistyömuotoja työelämän organisaatioiden kanssa (Marttila et al. 2004, 22). Opinnäytetöiden tavoite on toimia yhdyssiteenä opiskelun ja työelämän välillä, sekä helpottaa opiskelijan siirtymistä työelämään valmistumisen jälkeen (Suomala 2003, Marttila et al. 2004, 21 mukaan). Tärkeä ominaisuus opinnäytetyössä on niin opiskelijan, ammattikorkeakoulun kuin työelämänkin kannalta se, miten paljon työ hyödyttää työelämää (Marttila et al. 2004, 22). Työelämää hyödyttävälle opinnäytetyölle voidaan antaa kolme kriteeriä: aihe on työelämälähtöinen, työelämä on mukana sen tekoprosessissa ja työn tuloksia voidaan soveltaa työelämään. (Salmi 2002, Marttila et al. 2004, 22 mukaan).

2.5.2 Opettajien työelämäyhteydet

Tiiviit ja kahdensuuntaiset suhteet työelämään ovat olennaisia ammattikorkeakouluille. Työelämäyhteyksien avulla ammattikorkeakoulut pystyvät kehittymään, sekä samalla hyödyntämään työelämää ja toimintaympäristöön käsittelemällä ajankohtaisia kysymyksiä ja kehittämällä ammattikäytäntöjä. Työelämä puolestaan pystyy ohjaamaan koulutusta vastaamaan ajankohtaisia aiheita. (Kinnunen 2002, Marttila et al. 2004, 22 mukaan.) Marttila et al. (2004, 22-23) kertoo Kinnusen (2002) mukaan ammattikorkeakoulujen edustajien tärkeimmiksi kokemiksi työelämäyhteyksien hyödyiksi:

1. Työelämän käytäntöihin tutustuminen ja ajan tasalla pysyminen
2. Ideoiden ja hyödyn välittyminen opetukseen
3. Kommunikaatio, vaihtelu ja sosiaalinen vuorovaikutus
4. Opetuksen sisällön oikeellisuuden varmistaminen
5. Oman osaamisen soveltaminen käytännön työhön
6. Sekä ammattikorkeakoulun että työelämän saama yhteistyö ja hyöty
7. Hyöty opiskelijalle

2.6 Yritysyhteistyö Lahden ammattikorkeakoulun matkailun alalla

LAMK matkailun alan koulutusohjelma tekee Päijät-Hämeen alueen matkailualan yritysten kanssa yhteistyötä elinkeinolähtöisten projektien, hankkeistettujen

opinnäytetöiden, sekä monipuolisten harjoitteluiden muodossa. Tämä yhteistyö takaa opiskelijoiden ja elinkeinon sitoutumisen ja vuorovaikutuksen osana opintoja. Yhteistyön ansiosta opiskelija pääsee tekemään yritysten antamia oikeita alan projekteja ja kenties mahdollisuuden työllistyä johonkin näistä yrityksistä. Yritykset puolestaan saavat tuoreita ja nälkäisiä osaajia ideoimaan ja tekemään juuri heille tarpeellisia projekteja. (Seikkula 2007, 62-63.)

2.6.1 Työharjoittelujaksot

LAMK matkailun alan restonomiopintoihin sisältyy 30 opintopisteen arvoinen työharjoittelujakso, joka suoritetaan opintojen aikana yhdessä tai useammassa yrityksessä. Harjoittelua aloittaessaan opiskelija on saavuttanut sellaiset ammatilliset valmiudet, että hän kykenee soveltamaan osaamistaan käytännössä esimerkiksi osallistumalla työorganisaation kehittämiseen. (Lahden ammattikorkeakoulu 2013b.)

Harjoittelujaksot on jaettu osiin ja ne sijoittuvat eri vaiheisiin opintoja. Opintojen alkuvaiheessa tapahtuvan ensimmäisen harjoittelujakson tarkoitus on perehdyttää opiskelija alalla vallitseviin käytäntöihin, työtapoihin- ja kulttuuriin, sekä asiakaspalveluun. Opintojen keskivaiheelle sijoittuvassa harjoittelussa opiskelija pääsee syventämään osaamistaan käytännössä oman suuntautumisvaihtoehdon mukaisissa työtehtävissä. Ennen opintojen päättymistä opiskelijan tulisi käyttää harjoittelujaksoillaan saamiaan oppeja ja kartuttaa kokemustaan alan erilaisissa suunnittelu-, kehittämis-, -asiantuntija ja esimiestehtävissä. (Lahden ammattikorkeakoulu 2013b.)

2.6.2 Opinnäytetyö

LAMK matkailun ala toimii Päijät-Hämeen matkailu-, majoitus-, ja ravintola-alan yritysten kanssa tiiviissä yhteistyössä. Alan ammattilaiset käyvät luennoimassa opiskelijoille ja opettajat pyrkivät toimimaan aktiivisesti alan eri organisaatioissa ja tapahtumissa. Osana yhteistyötä matkailun ala koordinoi ja toteuttaa työelämälähtöisiä –tutkimus ja kehittämishankkeita erillisinä projekteina, tilattuina opinnäytteinä, sekä osana tiettyjä opintokokonaisuuksia tai laajempia hankkeita. (Lahden ammattikorkeakoulu 2013a.)

Matkailun alalla opinnäytetyö on työelämän ammattikäytänteisiin liittyvä soveltava tutkimus, toiminnallinen työ tai kehitystyö. Työt ovat pääasiassa yritysten, yhteisöjen ja alueiden järjestelmiin ja työkäytänteisiin liittyviä tutkimushankkeita. Opiskelija etsii ratkaisuja olemassa oleviin ongelmiin ja laatii tarvittavat kehittämissuunnitelmat. Opinnäytetyössä opiskelija osoittaa ammatillista kypsyyttä ja menetelmien hallintaa. (Lahden ammattikorkeakoulu 2013a.)

2.6.3 Tutkimus- ja kehitystyö

LAMK matkailun alan toteuttamalla tutkimus- ja kehitystoiminnalla pyritään löytämään ja tuottamaan uutta. Soveltava tutkimus toimii tukena opiskelijan kehittymiselle. Tehtäviä, tutkimuksia ja hankkeita toteutetaan henkilöstön johdolla ja osittain opiskelijoiden voimin. Toimintaa ohjaavat periaatteet ovat:

- Toiminta palvelee opetusta ja sen kehittämistä
- Toimintaan kytketään työelämäyhteys suunnittelemalla tutkimus- ja kehittämishankkeita yhteistyössä alueen yritysten kanssa
- Tutkimus- ja kehittämishankkeiden tulee liittyä matkailun alan keskeisiin osaamisalueisiin.

Matkailun ala on tällä hetkellä mukana kolmessa hankkeessa hallinnoijana tai yhteistyökumppanina: KESMA II, Sälli kouluttaa ja Outdoors Finland Etelä. (Lahden ammattikorkeakoulu 2013f)

KESMA II -projektiin osallistuvat Keski-Suomi, Päijät-Häme, Kanta-Häme ja Etelä-Savo. Sen tavoitteena on näiden alueiden maaseutumatkailun kestävä kehityksen ajaminen, sekä sen hyödyntäminen myynnissä ja markkinoinnissa. Projektin pääkohderyhmiä ovat näiden alueiden maaseutualueilla toimivat matkailun mikroyritykset, sekä matkailun kehittäjät, kouluttajat ja aluetoimijat. LAMK matkailun ala toimii yhtenä projektin osatoteuttajista. Sen toiminta-alueena on Kanta- ja Päijät-Häme, ja sen vastuulla on benchmarking- prosessin kehittäminen ja matkojen koordinointi. (Lahden ammattikorkeakoulu 2013c.)

Sälli kouluttaa - hanke on suunnattu Päijät-Hämeen maaseudun matkailuyrittäjille. Tavoitteena on lisätä yrittäjien kestävä kehityksen mukaista toimintaa, parantaa

etenkin sähköisen markkinoinnin ymmärtämistä osana liiketoimintaa ja lisätä tietoisuutta matkailun ajankohtaisista asioista. LAMK matkailun ala toimii hankkeen toteuttajana ja hallinnoijana. (Lahden ammattikorkeakoulu 2013e.)

Outdoors Finland Etelä -hanke pyrkii kehittämään aktiivivesistöreittejä, sekä niihin liittyvää osaamista ja yhteistyötä. Tavoitteena on nostaa olemassa olevien reittien ja reitti-informaation tasoa ja saatavuutta, sekä hyödyntää informaatiota tuotteistamisessa ja markkinoinnin suunnittelussa. Hankkeen toimialueena on Päijät-Häme, Kanta-Häme, Kymenlaakso, Etelä-Karjala ja Uusimaa. LAMK matkailun ala toimii hankkeen toteuttajana ja hallinnoijana. (Lahden ammattikorkeakoulu 2013d.)

3 OPPIMISYMPÄRISTÖ

Luvussa käsittelen oppimisympäristöä. Ensimmäinen alaluku avaa termin merkitystä yleisellä tasolla, sekä selvittää mihin alaluokkiin ympäristöjä voidaan jakaa. Toinen ja kolmas alaluku keskittyvät käsittelemään oppimisympäristöä osana LAMK:n koulutusta, sekä esittelemään millainen tuleva LAMK:n yhteiskampuksen visio tulevaisuuden oppimisympäristöstä on.

3.1 Oppimisympäristön määrittely

Oppimisympäristö käsittää fyysisen ympäristön, psyykkisten tekijöiden ja sosiaalisuhteiden kokonaisuuden, jossa opiskelu ja oppiminen tapahtuvat. Fyysiseen ympäristöön kuuluvat koulun rakennusten, tilojen, opetusvälineiden ja oppimateriaalien lisäksi myös muu rakennettu ympäristö ja ympäröivä luonto. Psyykkisiin ja sosiaalisiin tekijöihin vaikuttavat niin yksittäisen oppilaan kognitiiviset ja emotionaaliset tekijät kuin vuorovaikutukseen ja ihmissuhteisiin liittyvät tekijät. Oppimisympäristön tulee olla fyysisesti ja psyykkisesti turvallinen, sekä tukea oppilaan oppimista ja kasvua. (Opetushallitus 2004, 16.)

Oppimisympäristöt voidaan jaotella avoimiin ja suljettuihin ympäristöihin. Suljettu oppimisympäristö edustaa perinteisempää opettajajohtoista opettamista, avoimessa oppimisympäristössä sen sijaan vastuu oppimisesta ja siihen vaikuttamisesta on annettu opiskelijalle. Avoin oppimisympäristö huomioi myös erilaiset oppimistyylit. (Helsingin yliopisto 2013.)

Oppimisympäristöajattelulle on ominaista, että opetus ja oppiminen on sidottu tiukasti toisiinsa. Oppimisen ulkoiset ja sisäiset olosuhteet ovat liitetty niin kiinteästi toisiinsa, että niitä ei voida erottaa. (Hakkarainen, Lonka & Lipponen 2004, 238.)

3.2 Oppimisympäristö osana Lahden ammattikorkeakoulun pedagogista strategiaa

LAMK:n oppimisympäristön perusteena on yhteisöllinen aikaan ja paikkaan sitoutumaton toiminta, joka edistää oppijan itseohjautuvuutta ja oman

oppimisprosessin omistajuutta. Opiskelussa käytetään opiskelijan yksilöllistä oppimisprosessia tukevia innovatiivisia ja monipuolisia työmuotoja. Opiskelija myös itse osallistuu aktiivisesti oppimisympäristön kehittämiseen opettajien ja muiden opiskelijoiden kanssa. Oppimisympäristöt vaihtelevat alakohteisesti ja huomioivat erilaiset oppijat ja tavat oppia. Tavoitteena on luoda monialaisten ja työelämälähtöisten hankkeiden toteuttamisen mahdollistavia oppimisympäristöjä. (Lahden ammattikorkeakoulu 2012b, 10.)

Oppilaitos tarjoaa erilaisia oppimisen työkaluja, jotka ovat joustavasti integroitavissa sekä opiskelijan että työelämän tarkoituksiin. Virtuaalisten oppimisympäristöjen käyttö mahdollistaa opiskelun ajasta ja oppilaitosrajasta riippumatta. Näin opiskelija voi työskennellä yhtäällä aidoissa työelämän tilanteissa ja toisaalta virtuaalisissa ympäristöissä, työelämä tulee joustavasti osaksi oppimisympäristöä. (Lahden ammattikorkeakoulu 2012b, 10.)

3.3 Tulevaisuuden LAMK-kampus

Osana Lahden innovaatiokeskittymähanketta on määritelty tulevaisuuden oppimisympäristöä, joka toimii Lahden Niemeen rakennettavan uuden LAMK-kampuskokonaisuuden luomisen lähtökohtana. Tulevaisuuden oppimisympäristö on avoin, ihmiskeskeinen, monimuotoinen ja monikäyttöinen kampus osana arkea. Kampuksen kehityksessä näitä asioita tarkastellaan ihmisen, toiminnan, tilojen ja kampusalueen näkökulmasta, keskiössä on ihminen kampuksen käyttäjänä. Ihmiskeskeisyys toteutuu käytännön toiminnassa opiskelijoiden valinnanvapauden ja opetussuunnitelmien rakenteiden muodossa. (Hyökki, Kaikonen & Nenonen 2012.)

Opiskelu kampuksella on monimuotoista, opiskelijoille tarjotaan vaihtoehtoja etäopiskelusta lähiopiskeluun, non-stop opetuksesta yrittäjämäiseen toimintaan, yksinoppimisesta ryhmätyöskentelyyn. Opiskeluun on mahdollisuus joka päivä vuorokauden ympäri virtuaali- ja mobiiliratkaisuiden, sekä materiaalipankkien avulla. Kampuksen monialaisuus ja monitoimijuus mahdollistavat oman osaamiskokonaisuuden ja luovien yhteisten projektien luomisen. (Hyökki, Kaikonen & Nenonen 2012.)

4 OPINNÄYTETYÖPROSESSI

Luku toimii johdantona opinnäytetyön empiiriselle osiolle. Ensimmäisessä ja toisessa alaluvussa esittelen käyttämäni tutkimusmenetelmät ja perustelen miksi juuri ne sopivat tutkimukseen kaikkein parhaiten. Kahdessa viimeisessä luvussa avaan tutkimusta varten tekemieni haastatteluiden rungot, kerron haastattelutulosten analysoinnista ja esittelen haastatellut henkilöt.

4.1 Kvalitatiivinen tutkimusmenetelmä

Kvalitatiivisen eli laadullisen tutkimusmenetelmän lähtökohtana on todellisen elämän kuvaaminen. Toisin kuin kvantitatiivinen menetelmä, pyrkii kvalitatiivinen menetelmä määrittelemään määrän sijasta asioiden laatua ja merkitystä. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2007, 156-157) Tutkimusmenetelmä sopii opinnäytetyöhön parhaiten, sillä sen tutkimusongelmat etsivät vastauksia nimenomaan laadullisiin eivätkä määrällisiin ongelmiin. Yritysyhteistyön nykytilaa ja tulevaisuutta tutkittaessa tuloksia ei voi asettaa numeeriseen muotoon. Lisäksi tutkintaotos on hyvin pieni, viisi henkilöä, minkä vuoksi vastauserot näkyisivät niin suurina piikkeinä tuloksissa, että luotettavaa lopputulosta ei voida saavuttaa kvantitatiivisella menetelmällä.

4.2 Haastattelututkimus

Valitsin tiedonkeruumenetelmäksi haastattelun kyselylomakkeen sijasta sen joustavuuden ja syventymismahdollisuuksien vuoksi. Haastattelun aikana on mahdollista kysyä tarkentavia kysymyksiä ja reagoida suoraan tutkittavan vastauksiin esimerkiksi vaihtamalla kysymysten tai aihepiirien järjestystä. Kyselylomaketta käytettäessä tutkittava voi käydä kysymykset ja aihepiirit läpi etukäteen, jolloin lomakkeen loppuosa voi vaikuttaa aiempiin vastauksiin. (Hirsjärvi & Hurme 2008, 36) Haastattelututkimus toteutettiin puolistrukturoiduilla teemahaastatteluilla, jotka suoritettiin puhelimitse ja kasvokkain. Osa haastatelluista yrittäjistä toimivat Lahden ulkopuolella hankalien kulkuyhteyksien päässä ja haastattelut olivat melko lyhyitä, joten puhelinhaastattelu koettiin tässä tilanteessa paremmaksi vaihtoehdoksi. Haastatteluissa edettiin valmiin rungon mukaan, kuitenkin tarvittaessa

kysymysten järjestystä muuttaen ja tarkentavia kysymyksiä esittäen. Kaikki haastattelut nauhoitettiin, jolloin ne oli helppoa litteroida jälkikäteen.

4.3 Haastattelujen taustat

Haastattelin tutkimusta varten ensin LAMK matkailun alan kanssa yritysysteistyötä tehneiden yritysten edustajia selvittääkseni miten hyvin yhteistyön tulokset ovat palvelleet yrityksiä ja miten yhteistyötä tulisi niiden näkökulmasta kehittää. Yrityshaastatteluiden jälkeen haastattelin LAMK matkailun alan lehtoria saadakseni tutkimukseen myös koulun näkökulman yritysysteistyön nykytilasta ja kehitystarpeista. Jaoin molemmat haastattelurungot kahteen osaan kysymysten teemojen mukaan.

Yrityshaastatteluiden rungon (LIITE 1) ensimmäinen osa käsitteli yrityksen ja LAMK matkailun alan yhteistyön tähänastista taivalta. Tässä osassa selvitin minkälaista yhteistyötä yritys on tehnyt koulun kanssa, mikä tai mitkä asiat ovat toimineet motivaattoreina, millaisia tuloksia yhteistyöstä on saatu ja millaisia haasteita sen yhteydessä on kohdattu. Toisessa osassa keskityttiin yhteistyön tulevaisuuteen ja kehittämiseen. Sen avulla oli tarkoitus selvittää miten yhteistyötä halutaan yrityksen näkökulmasta kehittää, sekä millaista yhteistyötä ja osaamista tulevaisuudessa kaivataan. Osiossa kysyttiin myös olisiko operatiivisen yritysysteistyön lisäksi jonkinlaista strategisen yhteistyön muotoa, josta yrittäjälle olisi hyötyä, ja mitä se osapuolilta edellyttäisi, sekä kiinnostaisiko yrittäjiä olla esillä tulevalla Niemen yhteiskampuksella esimerkiksi erilaisten pop up-tapahtumien muodossa.

Lehtorin haastattelurungon (LIITE 2) ensimmäisessä osassa selvitin mikä merkitys yritysysteistyöllä on osana LAMK matkailun alan koulutusta, mitä valintakriteerejä yrityksiä valitessa noudatetaan, mitkä roolit kullakin taholla yhteistyössä on, mikä on opiskelijan yhteistyöstä saama hyöty, sekä millaisia tuloksia yhteistyöstä on saatu ja millaisia haasteita on kohdattu. Haastattelun toinen osa käsitteli yritysysteistyön tulevaisuutta ja kehittämistä koulun näkökulmasta. Toisessa osassa pyrittiin myös selvittämään miten koulu voisi vastata keskeisimpiin yrittäjien yhteistyössä kokemiin haasteisiin.

Haastatteluiden jälkeen kokosin niistä saadut tulokset yhteen analysointia varten. Analysoinnissa poimin eri haastatteluiden tuloksista yhtäläisyyksiä ja eroavaisuuksia, joiden yhteenvedoista kokosin vastaukset tutkimusongelmiini. Haastateltavien anonymiteetin suojaamiseksi sekä yritysten että itse haastateltujen nimiä ei julkaista tässä opinnäytetyössä.

4.4 Haastateltavien esittely

Haastateltava nro 1

Ensimmäinen haastateltu edustaa Päijät-Hämeen maaseudulla sijaitsevaa koulutus-, loma-, ja juhla-keskusta. Yritys tarjoaa kokous-, ohjelma- ja majoituspalveluita pienille ja isoille yrityksille, sekä vapaa-ajan asiakkaille. Majoitusta tarjotaan mökeissä ja huviloissa, sekä entisöidyssä haanokissa. Ohjelmapalveluihin lukeutuu erilaisia liikunta-aktiviteetteja. Yrityksellä on pitkä historia yhteistyöstä LAMK matkailun alan kanssa. Haastattelin puhelimitse toista yrittäjistä.

Haastateltava nro 2

Toinen haastateltu edustaa Päijät-Hämeen maaseudulla toimivaa yritystä, joka tarjoaa majoitus-, koulutus-, tila- ja ruokailupalveluita järjestöille, yrityksille ja yksityisille. Majoitustilat on sijoitettu vanhaan linnarakennukseen. Lisäksi yritys tarjoaa erilaisia ohjelma- ja hyvinvointipalveluja mm. kalastusta, kasvo- ja jalkahoitoja. Yritys on ollut mukana useassa LAMK matkailun alan opiskelijaprojektissa. Haastattelin puhelimitse tutkimusta varten itse yrittäjää.

Haastateltava nro 3

Kolmas haastateltu edustaa Päijät-Hämeen alueella toimivaa hyvinvointipalveluja tuottavaa yritystä. Palveluihin kuuluu mm. kosmetologihoidot, hieronnat ja sauna. Hyvinvointipalveluiden lisäksi yritys myy myös kokous-, juhla- ja koulutuspalveluita yrityksille ja ryhmille. Yrityksen yhteistyö LAMK matkailun alan kanssa on ollut hyvin vähäistä, eikä yhteistyökokemuksista henkilöstövaihdosten vuoksi ollut mahdollista saada tietoa. Yritys on kuitenkin

kiinnostunut aloittamaan aktiivisen yhteistyön. Haastattelin puhelimitse tutkimusta varten yrityksen yritys- ja ryhmämyynnistä vastaavaa henkilöä.

Haastateltava nro 4

Neljäs haastateltu edustaa Lahdessa sijaitsevaa ketjuun kuuluvaa hotellia, joka tarjoaa majoituspalveluiden lisäksi myös kokous- ja ravintolapalveluita. Yritys on tehnyt yhteistyötä LAMK matkailun alan kanssa työharjoitteluiden ja opinnäytetöiden muodossa. Haastattelin tutkimusta varten hotellin päällikköä.

Haastateltava nro 5

LAMK matkailun alan näkökulmaa varten haastattelin lehtoria, joka on toiminut ohjaajana useissa yrityslähtöisiin projekteihin perustuvissa opintojaksoissa.

5 YRITYSHAASTATTELUIDEN TULOKSET

Luvussa käyn tiivistetysti läpi yrityshaastatteluiden tulokset. Ensimmäisessä alaluvussa selvitän millaista yhteistyötä yritykset ovat LAMK matkailun alan kanssa tehneet, sekä millaisia kokemuksia ja tuloksia yhteistyöstä on saatu. Toisessa ja kolmannessa alaluvussa keskityn yritysten ehdottamien yhteistyön kehitysideoiden ja tulevaisuuden muotojen käsittelyyn. Luvun viimeinen kappale selvittää yritysten suhtautumista strategiseen yritys yhteistyöhön ja näkyvyyteen LAMK:n tulevilla Niemen yhteiskampuksella.

5.1 Yritysyhteistyön taustat ja nykyinen tilanne

LAMK matkailun ala on tehnyt tutkimukseen osallistuneiden Päijät-Hämeen alueen matkailun alan yritysten kanssa yhteistyötä opinnäytetöiden, työharjoittelujaksojen ja kurssiprojektien muodossa. Yrityksiä on motivoinut yhteistyöhön ajan hermolla pysyminen sosiaalisen median ja sähköisen markkinoinnin käytössä, sekä halu olla edistyksellinen ja kehityksessä mukana oleva yritys. Myös yrityksen toimialueen ja sen matkailullisen potentiaalin esiintuominen ovat olleet keskeisiä tekijöitä.

Yritysten yhteistyöstä saamien tuloksien laatu vaihteli yhteistyömuodosta riippuen. Positiivisia kokemuksia yrityksillä on ollut etenkin opinnäytetyöprojekteista ja hankkeistetuista koulutusprojekteista. Esimerkkinä opinnäytetyöprojekteista mainittiin yrityksen toiminnan muutosprosessi Joutsenmerkin myöntämiskriteerien mukaiseksi. Opinnäytetyön tehnyt opiskelijapari oli hyvin itsenäisesti saattanut projektin alusta loppuun, yrityksen edustajien toimiessa lähinnä ohjaajina. Koulutusprojekteista esiin nousi haastatteluiden aikana LAMK matkailun alan hallinnoima SÄLLI-hanke, johon osallistuneen yrityksen myyntiluvut olivat hankkeen jälkeen selvästi nousseet. Positiivisena nähtiin myös opiskelijoiden osallistuminen koulutustilaisuuksiin. Yrittäjät ja opiskelijat työstivät yhdessä koulutustehtäviä, näin saatiin esiin molempien näkökulmat ja siten myös oppiminen oli molemminpuolista.

Enimmäkseen huonoja kokemuksia yrittäjillä oli työharjoittelujaksoista ja kurssiprojekteista, jotka molemmat oli koettu useassa tapauksessa liian työllistävinä niistä saatuun hyötyyn verrattuna. Työharjoittelujaksojen ongelmina nähtiin alan perustaitojen puuttuminen työharjoitteluun saapuvilta opiskelijoilta ja opettajien etääntyminen käytännön työelämästä. Koulu sysää yrityksille liikaa vastuuta työelämäkoulutuksesta, jolloin yrittäjällä menee liikaa aikaa opiskelijan kouluttamiseen ja hyötysuhde jää hyvin pieneksi. Työharjoittelujaksoista oli kuitenkin myös positiivisia kokemuksia, jotka olivat johtaneet työllistymiseen harjoittelujakson jälkeen. Opiskelijoiden kurssiprojekteissa suunnitellut tuotteet jäävät yrittäjien mukaan liian pinnalliselle ja idealistiselle tasolle. Vaikka tuoteideat ovat olleet hyviä, ei tuotteen markkinointiin ja käytännön toteutukseen ole kiinnitetty tarpeeksi huomiota. Näin yrittäjä on saanut tulokseksi vain puolivalmiin tuotteen, jonka toteutuskelpoiseksi saattaminen vaatisi liikaa heidän omia resurssejaan.

5.2 Yrittäjien kehitysehdotukset yhteistyöhön

Ratkaisuksi ongelmiin esitettiin yritysten puolelta opetussuunnitelmien muokkaamista vastaamaan enemmän työelämän tämän päivän tarpeita, koulun tulisi panostaa enemmän työelämässä tarvittavien perustaitojen opettamiseen. Tässä prosessissa suuressa roolissa on opettajien koulutus ja jalkautuminen yrityksiin. Opettajat ovat jo nyt jonkin verran vierailleet yrityksissä tutustumassa niiden toimintaan ja keskustelemassa itse yrittäjien kanssa yhteistyön tavoitteista ja toiveista. Näin opettajat ovat paremmin perillä siitä mitä matkailun alana ammattilaiselta tämän päivän käytännön työssä vaaditaan ja pystyvät painottamaan näitä vaatimuksia opetuksessaan. Lisäksi kurssiprojekteja ohjaavilta opettajilta toivottiin enemmän ammatillista tukea yrityksille sekä pienempiä ryhmäkokoja.

5.3 Tulevaisuuden yhteistyömuodot ja osaaminen

Tulevaisuuden yhteistyömuotoina eniten kannatusta saivat opinnäytetyöt ja hankkeistetut projektit. Yhteistyössä pidettiin tärkeänä, että siitä saatava hyöty on mahdollisimman suuri ja selkeästi mitattavissa. Opinnäytetöiden toivottiin olevan

tarkoin rajattuja, esimerkiksi tuotekehitykseen keskittyviä. Tällaiset työt mahdollistavat paljon syvällisemmän perehtymisen kehityskohteeseen kuin kurssitöinä tehdyissä tuotteissa. Lisäksi opinnäytetöitä tehneet opiskelijat ovat olleet hyvin motivoituneita ja aiheesta kiinnostuneita. Hankkeistetut projektit, joissa yrittäjät ja opiskelijat ratkaisevat ongelmia yhteisvoimin ovat erittäin toivottuja jatkossakin.

Yrittäjät kaipaavat opiskelijoilta osaamista etenkin sähköisen markkinoinnin ja sosiaalisen median käytöstä. Perinteisten tekstinkäsittely- ja taulukkolaskentaohjelmien hallinta ei enää riitä, vaan lisäksi taitoja vaaditaan myös kuvankäsittelyohjelmien käytöstä mainonnallisiin tarkoituksiin. Yksittäisten taitojen lisäksi myös opiskelijoiden asenteen ja oma-alotteisuuden tärkeyttä korostettiin.

5.4 Strateginen yhteistyö ja kampusnäkyvyys

Strategisempaan yhteistyöhön lähteminen herätti epärointiä valtaosassa haastatelluista tai mahdollisia strategisen yhteistyön muotoja ei osattu määritellä. Epäroinnin syyksi kerrottiin sekä henkilöstö- että taloudellisten resurssien puute. Yritykset eivät pystyisi panostamaan strategiseen yhteistyöhön rahallisesti, eivätkä pienen henkilöstönsä vuoksi myöskään poistumaan toimipisteeltään. Yksi haastatelluista kuitenkin kertoi kannattavansa strategista keskustelua yritysten ja ammattikorkeakoulun välillä. Hänen mukaansa osapuolilla tulisi olla selkeä ymmärrys siitä mitä taitoja työelämässä vaaditaan, jotta valmistuvat opiskelijat ovat todella alansa ammattilaisia.

Tulevan Niemen yhteiskampuksen toimintaan osallistuminen herätti varsinaista kiinnostusta vain kahdessa yrityksessä. Kiinnostukseen vaikutti halu olla keskeisenä toimijana omalla alueellaan, sekä näyttäytyä opiskelijoille mielenkiintoisena työntantajana. Myös kampuustoimintaan osallistumisessa enemmistö haastateltavista mainitsi ratkaisevaksi tekijäksi yrityksen resurssien käytön ja kampuustoiminnasta saadun hyödyn suhteen. Vain yksi haastatelluista ei ollut lainkaan kiinnostunut, sillä heidän toimipisteensä on liian kaukana kampukselta.

6 LEHTORIN HAASTATTELUN TULOKSET

Luvussa käyn tiivistetysti läpi lehtorin haastattelun tulokset. Luvun ensimmäisessä kahdessa kappaleessa selvitän mikä yritys yhteistyön merkitys LAMK matkailun alan koulutuksessa on, mitkä yhteistyön osapuolten tehtävät ovat, mitä kriteerejä yhteistyöyrityksiä valittaessa noudatetaan, sekä mikä on koulun ja opiskelijan yhteistyöstä saama hyöty. Kolmas kappale keskittyy käsittelemään koulun yhteistyössä kokemia haasteita, strategisen yhteistyön mahdollisuuksia ja yritys yhteistyön tulevaisuutta. Viimeisessä kappaleessa lehtori kertoo miten koulu voisi vastata yritysten yhteistyössä kokemiin haasteisiin.

6.1 Yhteistyön merkitys, osapuolten tehtävät ja yritysten valintakriteerit

Lehtorin mukaan yritys yhteistyöllä LAMK matkailun alan koulutuksessa on kolme tärkeää tehtävää. Sen kautta pystytään täyttämään yritysten tarpeita niin käytännön ongelmanratkaisun kuin kehitystyönkin muodossa. Toinen tehtävä on opiskelijoiden osaamisen kehittäminen, mikä toteutuu esimerkiksi yrityspohjaisten projektien kautta. Kolmas ja harvemmin esiin tuleva tehtävä on opettajien työelämäntuntemuksen ylläpito. Yritys yhteistyössä on kolme osapuolta: yritys, koulu ja opiskelija. Lehtorin mukaan yrityksen tehtävä yhteistyössä on antaa opettajalle mahdollisimman tarkkaan määriteltä toimeksianto niistä ongelmista, joihin se tarvitsee ratkaisua. Opettajan tehtävänä on toimia välikätenä yritykselle ja opiskelijoille varmistamalla, että yrityksen toimeksianto vastaa opintojakson tavoitteita ja että toimeksiannon toteutus opintojaksolla tuottaa yritykselle hyödyllisen tuloksen. Opiskelijan tehtävä on osallistua toimeksiannon toteutukseen kehittämällä ratkaisun yrittäjältä tulleet ongelmat. Yhteistyöyrityksien valintaan vaikuttaa vahvasti se mitä elinkeinoa opetusjakso käsittelee, esimerkiksi majoitusalaan keskittyvässä opintojaksossa on valittava majoitusalan yritys. Myös opintojakson muut tavoitteet toimivat rajaavina tekijöinä.

6.2 Opiskelijan ja koulun yhteistyöstä saama hyöty

Lehtori näkee, että suurin opiskelijan saama hyöty yhteistyöstä on kontaktien luominen työelämään ja sitä kautta työllistyminen. Opiskelijoiden ollessa tekemisissä yritysten kanssa jokapäiväisessä opiskelussa, kynnys ottaa yhteyttä yrityksiin esimerkiksi työharjoittelua hakiessa madaltuu. Opiskelija myös pysyy perillä siitä millaisia ongelmia tämän päivän yritysmaailmassa on ja saa käytännön kokemusta niiden ratkaisemisesta. Yhteistyön kautta on saatu erittäin työelämälähtöisiä opinnäytetyöaiheita. Esimerkkinä lehtori mainitsee erään opintojakson yhteydessä yritykselle suunnitellun seniorituotteen, jota toinen opiskelija lähti kehittämään vielä eteenpäin ja teki siitä opinnäytetyönsä. Koulu hyötyy yhteistyöstä siten, että se vie eteenpäin ammattikorkeakoulun aluekehitystehtävää ja lisää vaikuttavuutta.

6.3 Yhteistyön haasteet, strategisuus ja tulevaisuus

Lehtori jakaa yhteistyön suurimmat haasteet aikataulullisiin, tiedollisiin ja kustannusluontosiin haasteisiin. Aikataulujen sovittaminen on merkittävä haaste etenkin hankkeiden puitteissa tehdyn yhteistyön osalta, sillä opetussuunnitelmien toteutus ja hankkeet elävät molemmat täysin omaa aikatauluaan. Myös kiireisten pienyrittäjien kanssa on usein vaikea löytää yhteistä tapaamisaikaa. Toinen vastaan tullut haaste on yritysten tehtävänantojen eritasoisuus. Monesti tehtävänannot ovat liian yksinkertaisia, eivätkä siten sovi syventävien opetusjaksojen toteutuksiin. Tiedolliset haasteet liittyvät vaikeuksiin saada tietoa yhteistyöyritysten liiketoiminnasta. Kun pohjatietoa yrityksestä on liian vähän, joudutaan projekteissa käyttämään aikaa aina perustason kartoittamiseen. Kustannuksellisilla haasteilla lehtori viittaa yritysten haluttomuuteen antaa opiskelijoille rahallista korvausta heille tekemästään työstä. Hänen mukaansa olisi oikein maksaa hyvin tehdystä työstä.

Lehtorin mukaan LAMK matkailun ala ei varsinaisesti tee strategista yritys yhteistyötä, vaan on sen sijaan keskittynyt strategiaan kehityskohteisiin- ja alueisiin, kuten Päijät-Hämeen maaseutumatkailun kehittäminen. Myös eri opiskelusuuntauksia on pyritty viemään tasaisesti eteenpäin. Mahdolliseksi strategisen yhteistyön piirteiksi hän mainitsi yhteisten tavoitteiden kartoittamisen,

osapuolten tietämyksen lisäämisen toistensa toiminnasta, sekä saumattomaan yhteistyöhön ja prosessien parempaan toimimiseen pyrkimistä.

Lehtorin mukaan yritysyhteistyön hankkeistaminen ja opintojen sitominen entistä tiukemmin työelämään ovat ne suuntaukset, joita kohti tulevaisuudessa tulisi kulkea. Hankkeistamisella on hänen mukaansa useita etuja. Se tuo lisäresursseja opetukseen, sen avulla saadaan työelämä lähemmäksi opiskelijaa ja opiskelijat saavat ratkottavaksi aitoja alakohtaisia kysymyksiä. Lisäksi hankkeistaminen on oppimisprosessi kaikille osapuolille ja se tukee ammattikorkeakoulun aluekehitystehtävän hoitamista. Hankkeistaminen on nyt jo osa kurssikokonaisuuksia, esimerkiksi KESMA II- hanke on liitetty yhteen syventävään opintojaksoon. Yhteistyöstä pitäisi saada strategisempaa pitämällä tiiviimpää yhteyttä yrityksiin. Yritysten kanssa tulisi yhdessä suunnitella uusia yhteistyömuotoja jo olemassa olevien rinnalle tai niitä korvaamaan. Kun molemmat toimijat saavat tasapuolisesti tuoda esiin yhteistyölle asettamia tavoitteita ja aiemmin siinä kohtaamiaan haasteita, saadaan mahdollisimman hyvät puitteet uusien muotojen rakentamiselle.

6.4 Ratkaisut yrittäjien kokemuksiin haasteisiin

Kysyin lehtorilta miten koulu voisi vastata keskeisimpiin yrittäjien yhteistyössä kokemuksiin haasteisiin, jotka ovat:

- Työharjoittelijoiden perustaitojen puute
- Opiskelijoiden suunnittelemien tuotepakettien pinnallisuus
- Opettajien ja yrittäjien kommunikoinnin puute
- Yrittäjien saaman ammatillisen hyödyn puute

Työharjoittelijoiden perustaitojen puuttumiseen lehtori ehdotti ratkaisuksi keskustelua yrittäjien ja koulun välillä siitä mitkä ne työharjoitteluun vaadittavat perustaidot tarkalleen ovat. Hänen mukaansa on mahdollista, että yrityksillä ja koululla on eri käsitykset näistä asioista.

Opiskelijoiden suunnittelemien tuotepakettien pinnallisuuden pääasialliset syyt ovat lehtorin mukaan yrityksiltä saatavien tietojen puute ja yhteistyökumppanuuksien lyhytkestoisuus. Yhteistyössä pitäisi pyrkiä

avoimuuteen ja pitkäkestoisuuteen, jolloin ei tarvitsisi jokaisen uuden opiskelijaryhmän kanssa aloittaa perustasolta. Yritykset eivät myöskään avaa omia operatiivisia prosessejaan ja niiden rakenteita. Opiskelijoilla on vain tiedossa, että yrityksessä on tietty määrä ihmisiä tekemässä tiettyjä työtehtäviä, joiden kautta syntyy lopulta heidän myymänsä palvelu tai tuote. Pimentoon jäävät kuitenkin prosessin taustalla oleva toiminta, kuten alihankintaketjut. Ratkaisuksi lehtori ehdottaa yhteistä verkossa toimivaa tietopankkia, mihin voisi tallettaa yrityksen perustietoja ja aiempien vuosien yhteistyön tuloksia. Näin seuraava opiskelijaryhmä voisi aloituspisteestä lähdön sijaan jatkaa yhteistyön kehittämistä siitä mihin edellinen ryhmä on jäänyt ja yhteistyöstä tulisi elävä jatkumo.

Lehtori on yhtä mieltä siitä, että keskustelua yrittäjien ja opettajien välillä tulisi lisätä. Hän pitää ideaalina sitä, että opettajat voisivat muutamaksi päiväksi jalkautua yrityksiin havainnoimaan sen toimintaa paikan päälle. Haasteeksi tässä hän mainitsee kuitenkin resurssien rajallisuuden, jonka vuoksi toteutukseen tarvittaisiin ulkopuolista rahoitusta. Lehtori myöntää myös, että tänä päivänä koulu laskee yrityksen yhteistyöstä saamaksi hyödyksi ne opiskelijoiden opintojaksoilla tuottamat tuote- ja kehitysideat ja niiden nähdään riittävän. Hän kuitenkin kritisoi yrittäjiä siitä, että he eivät ole olleet valmiita tulemaan kasvatusten keskustelemaan niistä asioista missä apua tarvitsevat. Opintojaksoille ei olla lisäämässä budjettia, joten opettajien vierailut yrittäjien luona vähentävät lähiopetukseen käytettävää aikaa. Lehtori myös peräänkuuluttaa yritysten roolia kehitystarpeidensa esiintuonnissa. Hänen mukaansa näistä tarpeista ei saada tietoa, ellei opettaja erikseen tiedustele esimerkiksi opiskelijavierailujen yhteydessä. Myös tämän ongelman ratkaisussa voitaisiin hyödyntää verkossa toimivaa tietopankkia. Yrittäjät voisivat aloitteellisesti tallettaa tähän ympäristöön kehitystarpeita, joihin toivovat saavan apua koululta.

7 YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Opinnäytetyön tarkoitus on selvittää miten LAMK matkailun alan yritysysteistyötä tulisi kehittää mahdollisimman hyvin molempia osapuolia hyödyttäväksi. Kehitystarpeiden selvittämiseksi oli ensin kartoitettava yhteistyön nykyinen tila ja miten se osapuolia tällä hetkellä palvelee. Suoritin kartoitusta varten viisi teemahaastattelua, joista neljässä haastattelin päijät-hämäläisten matkailualan yritysten edustajia ja yhdessä LAMK matkailun alan yrityskursseja ohjannutta lehtoria. Haastatteluiden tulokset voidaan jakaa yritysysteistyön nykytilaan, haasteisiin ja tulevaisuuteen.

Teemahaastattelujen tuloksia voidaan pitää luotettavina, sillä niihin osallistuneista kaikki yhtä lukuun ottamatta ovat olleet suoraan osallisena LAMK matkailun alan yritysysteistyössä. Tulokset vastasivat myös hyvin opinnäytetyön tutkimusongelmiin. Vaikka kehitysehdotuksien toimivuutta käytännössä ei voi taata, toimivat ne kuitenkin suunnannäyttäjänä tulevaisuuden yritysysteistyön kehitysprosessissa.

7.1 Johtopäätökset

Yritysysteistyön nykytila ja haasteet

LAMK matkailun ala tekee aktiivisesti yritysysteistyötä Päijät-Hämeen alueen matkailualan yritysten kanssa. Yhteistyömuotoja ovat käytännön työhön tutustuminen työharjoitteluissa, tuotekehitykseen keskittyminen kurssiprojekteissa ja ammatillisen osaamisen näyttäminen opinnäytetöiden muodossa. Näin opiskelijat ovat läpi opiskeluaikansa tasaisin väliajoin tekemisissä elinkeinoelämän kanssa ja saavat samalla monipuolista kokemusta, sekä useita mahdollisuuksia verkostoitumiseen. Opiskelijoiden ammatillisen osaamisen kehittämisen lisäksi yritysysteistyön kautta täytetään yritysten tarpeita ongelmanratkaisussa ja kehitysyhteistyössä, sekä ylläpidetään opettajien työelämätuntemusta. LAMK matkailun ala on ollut tyytyväinen yhteistyöstä saamiinsa tuloksiin. Yritysysteistyön kautta se on pystynyt toteuttamaan aluekehitystehtävänsä ja luomaan aktiivisia kumppanuuksia toiminta-alueellansa toimivien matkailualan yritysten kanssa. Väänänen & Starckjohannin (2013, 6)

mukaan nimenomaan aktiiviset kumppanuudet ovat erittäin tärkeä osa LAMK:n aluekehitystehtävää. Nämä kumppanuudet ovat myös johtaneet opiskelijoiden työllistymiseen ja ajankohtaisen alan osaamisen kehittymiseen. Yhteistyön suurimpia haasteita ovat olleet aikataulujen sovittaminen yhteen, yritysten liiketoimintatietojen puute ja rahallisen korvauksen saaminen opiskelijoiden yrityksille tekemästä työstä.

Yrityksiä eniten hyödyttäneet yhteistyömuodot ovat olleet opinnäytetyöt ja hankkeistetut koulutukset. Myös Marttila et al. (2004, 22) toteavat opinnäytetöiden olevan yksi keskeisimmistä ammattikorkeakoulujen yritys yhteistyömuodoista. Näissä yhteistyömuodoissa yritykset ovat saaneet kaikkein konkreettisimpia tuloksia ja yhteistyö opiskelijoiden kanssa on ollut hedelmällisintä. Kritiikkiä yritykset antoivat työharjoitteluista ja kurssiprojekteista, jotka ovat työllistäneet yrityksiä liikaa niistä saatuun hyötyyn verrattuna. Lisäksi opettajilta kaivataan ammatillista tukea myös yrittäjille.

Tutkimustuloksista voi päätellä, että yritykset kokevat hyötyvänsä yhteistyöstä LAMK matkailun alaa vähemmän. Vaikka yrityksillä oli hyviä kokemuksia opinnäytetyöprojekteista ja hankkeistetuista koulutusprojekteista, eivät he olleet tyytyväisiä opiskelijan oppimisprosessissa paljon keskeisemmässä asemassa oleviin työharjoitteluihin ja kurssiprojekteihin, jotka valmistavat opiskelijaa opinnot päättävään opinnäytetyöhön. Mahdollisimman hedelmällisen yhteistyön, sekä niin yrityksen kuin opiskelijankin hyödyn maksimoimiseksi, myös näitä yhteistyömuotoja tulisi pyrkiä kehittämään yrittäjiä tyydyttäväksi.

7.2 Kehittämisehdotukset

Sekä lehtori että yritysten edustajat olivat sitä mieltä, että opettajien ja yritysten välistä kommunikointia tulisi parantaa. Kuten Marttila et al. (2004, 22-23) toteavat Kinnusen (2002) mukaan, ovat tiiviit ja kahdensuuntaiset suhteet työelämään olennaisia ammattikorkeakouluille. Parhaiten kommunikoinnin parantaminen toteutettaisiin molempien osapuolien mielestä niin, että opettajat jalkautuisivat yrityksiin tutustumaan niiden toimintaan ja keskustelemaan yrittäjien kanssa työelämän tarpeista. Lehtori toivoi yritysten jakavan enemmän liiketoiminnallisia tietojaan ja avaavan operatiivisen toimintansa vaihteita, jotta

yhteistyöprojekteista saataisiin sujuvia jatkumoit. Lisäksi hän toivoi yrityksiltä aloitteellisuutta ongelmien ja kehitystarpeidensa esiin tuomisessa. Tulevaisuuden yhteistyömuotona kannatusta saivat molemmilta osapuolilta hankkeistetut projektit. Yritykset toivoivat opiskelijoilta osaamista etenkin sähköisestä markkinoinnista ja mainonnasta, joiden keskeiset työvälineet ovat sosiaalinen media ja kuvankäsittelyohjelmat.

Yritysyhteistön suurimmat haasteet tällä hetkellä liittyvät molempien osapuolien resurssipulaan ja kommunikoinnin vähäisyyteen. Ongelmat ovat vahvasti linkittyneet toisiinsa, sillä juuri resurssipula rajoittaa yhteisiä tapaamisia kommunikoinnin parantamiseksi. Yhteistyön kehittämiseksi on muutettava sen luonnetta ja luotava sitä varten uusia työkaluja. Tällä hetkellä yhteistyötä tehdään projekti kerrallaan ja jokainen projekti aloitetaan samoista perusasetelmista. Keskittymällä yhteistyön jatkuvuuteen, jolloin uusi opiskelijaryhmä voi jatkaa siitä mihin edellinen ryhmä on jäänyt, on mahdollista syventyä ongelmiin paljon perinpohjaisemmin ja saavuttaa kattavampia tuloksia. Jatkuvuuden kautta on myös mahdollista syventää yhteistyötä, tehdä siitä strategisempaa ja entistä paremmin yrityksen toimintaa kehittävää. Myös Laenton & Ståhlen (2008, 93-94) mukaan strateginen yritysyhteistyö on kaikista monimuotoisin ja eniten osapuolille lisäarvoa tuova yhteistyömuoto. Yhteistyötä vaivaavaa resurssipulaa helpotetaan entistä kattavammalla hankkeellistamisella ja opintoja sidotaan entistä tiukemmin työelämään.

Tulevan yhteistyön perustana ja keskeisenä työkaluna toimisi lehtorin ehdottama koulun ja yritysten yhteinen verkkoalusta. Verkkoalustalle dokumentoitaisiin aiempien yhteistyöprojektien tulokset, joiden avulla seuraava opiskelijaryhmä pystyisi pohjustamaan uusia projekteja tai kehittämään aiempia esimerkiksi opinnäytetöiksi. Aktiivisessa yhteistyössä mukana olevat yritykset voisivat jakaa verkkoympäristön kautta tietoja liiketoiminnastaan, tiedot olisi kuitenkin rajattu vain ennalta sovittujen henkilöiden nähtäväksi ja suojattu vaitiolovelvollisuudella. Tällaisia henkilöitä voisivat olla esimerkiksi yrityslähtöisiä kurssiprojekteja ohjaavat opettajat. Opettajat voisivat hyödyntää näitä tietoja opintojaksojen suunnittelussa. Lisäksi yrittäjät voisivat alustalla ilmoittaa uusista kehityshankkeistaan, ilmoittautua koulutuksiin, sekä olla suorassa vuorovaikutuksessa opiskelijoiden ja opettajien kanssa. Keskustelumahdollisuus

helpottaa yhteistyötä kauempana sijaitsevien yritysten kanssa, keskusteluja ei tarvitse käydä kasvokkain vaan esimerkiksi videopuhelun kautta, ja säästää molempien osapuolien resursseja. Verkkoalusta tukee LAMK:n pedagogista strategiaa opiskelijan ja työelämän tarkoituksiin integroitavana työkaluna. Se myös toteuttaa Lahden innovaatiokeskittymähankkeen suunnitelmaa tulevaisuuden oppimisympäristöstä, jossa opiskelu on erilaisten virtuaaliratkaisujen ja materiaalipankkien tukemana ajasta ja paikasta riippumatonta.

Opinnäytetyön tuloksista nousee jatkotutkimusaiheeksi mielipidekartoitus yrittäjien asenteista avoimempaa tiedonjakoa kohtaan. Avoin ja luottamukseen perustuva kommunikointi on tärkeä osa toimivaa yritysyhteistyötä, mutta yritykset saattavat suhtautua epäilevästi omien liiketoiminnallisten tietojensa jakamisesta. Mielipidekartoituksen avulla olisi mahdollista selvittää millaisia ajatuksia tiedonjako herättää ja mitä tietoturvatoinenpitemitä se toteutuessaan edellyttäisi.

LÄHTEET

Kirjalliset lähteet

Ammattikorkeakoululaki 351/2003

Hakkarainen K., Lonka K. & Lipponen L. 2004. Tutkiva oppiminen; Järki, tunteet ja kulttuuri oppimisen sytyttäjinä. WS Bookwell Oy Porvoo.

Hiltunen S. & Sinivuori K. (toim.) 2010. Päijät-Hämeen maaseutumatkailun kehittämissuunnitelma 2010-2015. Lahden ammattikorkeakoulu

Hirsjärvi S., Remes P. & Sajavaara P. 2007. Tutki ja kirjoita. 3. Painos. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy

Seikkula T. 2007. Matkailun laitoksen yritysysteistyö syvenee. Teoksessa Heikkilä L. Opinnot joustaa, venyy vai paukkuu: kokemuksia Projektiakatemia-hankkeesta. Lahti: Lahden ammattikorkeakoulu

Stähle P. & Laento K. 2000 Strateginen kumppanuus. Porvoo: WS Bookwell Oy

Elektroniset lähteet

European Union- Three objectives – EU Regional policy [viitattu 17.11.2013]
Saataavissa: http://ec.europa.eu/regional_policy/how/index_en.cfm

Hyökki S., Kaikonen H., Nenonen S. 2013. Tulevaisuuden LAMK-kampus – kohti monitoimijaista, monialaista, monimuotoista ja jaettuja resursseja hyödyntävää yhteisöä. [viitattu 18.9.2013] Saataavissa:
<http://www.uasjournal.fi/index.php/uasj/article/view/1480/1405>

Lahden ammattikorkeakoulu 2012a. Matkailualan opinto-opas 2012-2013 [viitattu 18.9.2013] Saataavissa: <http://www.lamk.fi/koulutus/opinto-opas/Documents/ops1213-mal-matkailu-ja-hotra.pdf>

Lahden ammattikorkeakoulu 2012b. Lahden ammattikorkeakoulun pedagoginen strategia. [viitattu 29.10.2013] Saataavissa:
http://www.lamk.fi/esittely/strategiat/Documents/lamk_pedagoginen_strategia.pdf

Lahden ammattikorkeakoulu 2013a. Koulutus- ja kehittämispalvelut [viitattu 16.11.2013] Saatavissa: <http://www.lamk.fi/matkailu/palvelut/koulutus-ja-kehittamispalvelut/Sivut/default.aspx>

Lahden ammattikorkeakoulu Lahden ammattikorkeakoulu 2013b. Opiskelija palveluksessasi. [viitattu 11.10.2013] Saatavissa: <http://www.lamk.fi/matkailu/palvelut/opiskelija-palveluksessasi/Sivut/default.aspx>

Lahden ammattikorkeakoulu 2013c. Projektin esittely [viitattu 16.11.2013] Saatavissa: <http://www.lamk.fi/kesma/esittely/Sivut/default.aspx>

Lahden ammattikorkeakoulu 2013d. Projektin esittely [viitattu 16.11.2013] Saatavissa: <http://www.lamk.fi/ofetela/esittely/Sivut/default.aspx>

Lahden ammattikorkeakoulu 2013e. Projektin esittely [viitattu 16.11.2013] Saatavissa: <http://www.lamk.fi/salli-kouluttaa/esittely/Sivut/default.aspx>

Lahden ammattikorkeakoulu 2013f. Tutkimus- ja kehitystyö [viitattu 16.11.2013] Saatavissa: <http://www.lamk.fi/matkailu/palvelut/tutkimuspalvelut/Sivut/default.aspx>

Lyytinen H. K. 2002. Ammattikorkeakoulut oppivien alueiden kehittäjänä. Teoksessa Katajamäki H. & Huttula T. (toim.) Ammattikorkeakoulut alueidensa kehittäjinä. Helsinki: Piksei Julkaisupalvelut, 14-27. [viitattu 30.10.2013] Saatavissa: http://www.kka.fi/files/150/KKA_1102.pdf

Marttila L., Kautonen M., Niemonen H. & von Bell K. 2004. Yritysten ja ammattikorkeakoulujen T&K- yhteistyö [viitattu 16.11.2013] Saatavissa: <http://www.uta.fi/laitokset/tyoelama/pdf/AmmKorkLIISAloppuraportti.pdf>

Marttila L. & Niemonen H. KeVer-verkkolehti 1/2004: Ammattikorkeakoulun kolme roolia-Yhteistyöyritysten näkökulma. [viitattu 30.10.2013] Saatavissa: <http://www.uasjournal.fi/index.php/kever/article/viewArticle/794/643>

Opetushallitus 2004. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet [viitattu 23.9.2013] Saatavissa: http://www.oph.fi/download/139848_pops_web.pdf

Organisation for Economic Co-operation and Development- Regional development [viitattu 17.11.2013] Saatavissa: <http://www.oecd.org/gov/regional-policy/regionaldevelopment.html>

Oulun yliopisto 2013. Apu Matti – Orientointimateriaali – Oppimisympäristöt. [viitattu 26.9.2013] Saatavissa: <http://apumatti oulu.fi/apumatti/lcms.php?am=43-43-1&page=50>

RR-tietopalvelu –projektikuvaus A32199, Lahden innovaatiokeskittymä [viitattu 2.10.2013] Saatavissa: <https://www.eura2007.fi/rrtiepa/projekti.php?projektikoodi=A32199>

Starckjohann P. & Väänänen I. (toim) 2013 Lahden ammattikorkeakoulun alueellinen vaikuttavuus. Lahden ammattikorkeakoulun julkaisu, sarja C, Artikkelikokoelmat, raportit ja muut ajankohtaiset julkaisut, osa 138. [viitattu 18.9.2013] Saatavissa: https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/63412/Vaananen_Ilkka_La mk_2013.pdf?sequence=1

LIITTEET

LIITE 1

Perustiedot

Yrityksen nimi

Henkilön nimi ja asema

Yhteistyö

Millaista yhteistyötä olette tehneet LAMK:n matkailun alan kanssa?

Mikä on saanut teidät lähtemään yhteistyöhön?

Yhteistyön nykytilanne

Millaisena olette kokeneet yhteistyön?

Millaisia tuloksia olette saaneet yhteistyöstä?

Millaisia haasteita yhteistyössä on ollut?

Tulevaisuus

Miten yhteistyötä tulisi kehittää yrityksenne näkökulmasta?

Minkä muotoista yhteistyötä toivoisitte tulevaisuudessa?

Millaisesta strategisesta yhteistyöstä yrityksellenne olisi hyötyä ja mitä se edellyttäisi osapuolilta?

Minkälaista osaamista erityisesti kaipaatte?

Lahden Niemeen on rakenteilla LAMK:n yhteiskampus, johon kaikkien koulutusalojen on tarkoitus muuttaa vuonna 2018, jolloin alueella opiskelee 5000 opiskelijaa. Osa kampuksesta on tarkoitus omistaa Päijät-Hämeen alueen yrityksille. Voisiko yrityksenne näkyä kampuksella joko pysyvän fyysisen toimipisteen muodossa tai ajoittain esimerkiksi erilaisissa pop up-tapahtumissa?

LIITE 2

Yhteistyön nykytila, merkitys ja kriteerit

Mikä yritys yhteistyön merkitys on LAMK matkailun alan koulutuksessa?

Mitä valintakriteerejä yhteistyöyrityksen valinnoissa on?

Mitkä roolit yhteistyössä ovat yrityksellä, koululla ja opiskelijalla?

Mikä on opiskelijan saama hyöty yhteistyöstä?

Millaisia tuloksia LAMK matkailun ala on saanut yritys yhteistyöstä?

Millaisia haasteita yhteistyössä on ollut?

Millaista strategista yritys yhteistyötä LAMK matkailun ala tekee?

Tulevaisuus

Miten yhteistyötä tulisi kehittää koulun näkökulmasta?

Millaista yhteistyötä tulevaisuudessa toivotaan?

Miten LAMK matkailun ala voisi vastata seuraaviin yritysten kokemuksiin haasteisiin:

- Työharjoittelijoiden osaamistason vaihtelut
- Opiskelijoiden suunnittelemien tuotepakettien pinnallisuus
- Opettajien ja yrittäjien kommunikoinnin puute
- Yrittäjien saaman ammatillisen hyödyn puute